

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/844- /2012. P.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél a panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárásban – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 83/2013. (IV. 10.) számú állásfoglalása megállapításaira – a panasznak az Rtv. 20. § (1) bekezdésében foglalt előírások megsértésére vonatkozó részben

helyt adok,

minden egyéb vonatkozásban a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdés *aa*

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326. § (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés *a*

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos előadta, hogy 2012. június 29-én 23:17 óra körüli időben Budapesten, a XIII. kerületi Alsó Rakparton a járdán haladt társaival. 23:25 órakor érkeztek meg a Margit híd Pesti hídfőjéhez. Itt a híd alatti részen mintegy 30 rendőr – az intézkedés okának közlése nélkül – igazoltatás alá vonta a csoportot melynek tagja volt a panaszos is. Egy rendőr a csoport tagjainak igazolványait összegyűjtötte, nevét, azonosító számát nem közölte. A rendőrökön „nem volt elhelyezve” tépőzárás azonosítószám, a fém jelvényen levő „*kisméretű számok a megvilágítási körülmények miatt*” nem voltak olvashatók. Az intézkedés során átvizsgálták a csoport tagjainak „*ruházatát és táskáját*” is. A panaszos kifejezetten sérelmezte, hogy táskája tartalmát a koszos aszfaltra kellett kitennie, mert a rendőröknél nem volt az „Európában megszokott és a határőrségnél is alkalmazott” asztal. Az intézkedés folyamán a csoport tagjaitól, így a panaszostól is elvették mobiltelefonjaikat és azok IMEI számát rögzítették. Így egyik rendőr a panaszosra is ráparancsolt, hogy vegye ki az akkumulátort a telefonjából, amelyet a panaszos nem akart megtenni, mert jogellenesnek tartotta ezt a cselekményt. Az agresszív, fenyegető fellépés hatására azonban „*végül eleget tett – akarata ellenére – az utasításnak és eltúrte, ahogyan a bűncselekményt elkövető rendőrök*” az IMEI számot írásban rögzítették. A panaszos elmondása szerint az intézkedés 2012. június 30-án 0:04 óráig tartott. A panaszos elmondta, hogy nem észlelte, hogy adatait a Schengeni Információs Rendszerből (a továbbiakban: SIS), körözési nyilvántartásból lekérdezték volna, panaszosi állítás szerint ismeretlen okból készletező adatgyűjtést folytattak a rendőrök. A panaszos igazolványát visszaadó rendőr a panaszos kérésére sem közölte nevét, azonosító számát, ez utóbbit a panaszos a fényviszonyok miatt nem tudta leolvasni. Elmondta a panaszos, hogy szabályosan közlekedett a csoport, illetve, hogy telefonját saját kezűleg szedte szét.

A beadványban foglaltak szerint a panaszos sérelmezi:

- az intézkedés oka közlésének elmaradását;
- a rendőrök részéről az azonosítási kötelezettség elmaradását;
- telefonja IMEI számának regisztrációját;
- a ruházat, csomag átvizsgálás során személyes tárgyait a koszos aszfaltra kellett tennie;
- személyes adatainak a SIS-ben történő ellenőrzésének elmaradását, illetve készletező adatgyűjtés folytatását.

II.

A Panasztestület a földre pakoltatás miatt a panaszos emberi méltóságának súlyos sérelmét, míg a telefonja IMEI számának rögzítése miatt a tisztességes eljáráshoz, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő joga súlyos sérelmét állapította meg. A panasz többi pontjában az alapjog sérelmét nem tartotta megállapíthatónak. Erre tekintettel hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint az Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

III.

A vizsgálat során az alábbi bizonyítékok alapján állapítottam meg a döntésem alapjául szolgáló tényállást.

- a panasz és kiegészítése (2 + 1 lap);
- a Készenléti Rendőrség parancsnokának levele (1 lap);
- a Budapesti Rendőr-főkapitányság (BRFK) Rendészeti Szervek Közrendvédelmi Főosztály Járőrszolgálati Osztály vezetőjének (osztályvezető) jelentése (6 lap);
- az osztályvezető jelentése (4 lap);
- rendőri jelentés (1 lap);
- a panaszos BRFK-nak címzett beadványa (2 lap);
- BRFK vezetője nevében kiadott egyedi utasítás (2 lap);
- DVD (1 db);
- Budapest 2012 06 29 Margit híd az ÁVH 40 perces zaklató igazoltatása 01 című videofelvétel.

1. A rendőrök részéről az azonosítási kötelezettség, illetve az intézkedés oka közlésének elmaradása.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A panaszos által 2012. június 30-án írt bejelentésben – melyet a BRFK-nak címzett – azt részletezi, hogy a Közrendvédelmi Főosztály munkatársai *„közölték, hogy fokozott ellenőrzés van elrendelve, és ennek keretében igazoltatás és ruházatátvizsgálás lesz”*.

A panaszos fent említett beadványában maga is elismeri, hogy a rendőrök közölték az intézkedés okát, célját, illetve mibenlétét. Ezzel a törvényben foglalt kötelezettségüknek eleget tettek, a panasz e részében alaptalan.

A rendőrök neve közlésének elmaradása tekintetében a panaszos sérelmezi, hogy az igazolványát elvevő, illetve az azt visszaadó rendőr nevét, azonosítószámát szóban nem közölte. Ezen állításával szemben az intézkedő rendőrök vezetője jelentésében azt írja, hogy maga a panaszos is elismeri a BRFK-hoz benyújtott beadványában, hogy H.Zs. r. főhadnagy az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglalt *„tartalmi követelményeket”* közölte. Ugyanakkor megállapítható, hogy a panaszos mindösszesen a fent idézett közlést tette az említett beadványban. Abból viszont nem derül ki, hogy a panaszos felé az intézkedő rendőr a nevét és azonosítószámát is közölte-e. Ezzel kapcsolatban H.ZS. r. főhadnagy – a panaszos bejelentése kapcsán tett – jelentésében érdemi információval nem szolgál.

A hatóság megtekintette, a <http://www.youtube.com/watch?v=UmHNqzhVTXM> linken található videofilmet. A felvételt készítő, vagy a mellette álló személy, vagy személyek többször kéri a biztosítást végző rendőrtől, hogy közölje nevét, melyet nem tesz meg arra hivatkozva, hogy majd a végén közlik. Erre az igazoltatottak közül többen az *„elején kell, de mindegy”* kijelentést teszik. A rendőri intézkedés megkezdését nem tartalmazó felvétel 44. másodpercénél hallható, hogy a személyi igazolványokat átvevő rendőr jól hallhatóan közli

„Uraim! Hölgyeim, bocsánat! Én gyűjtöm a személyi igazolványokat, legyenek szívesek átadni”. Részéről bemutatkozás azonban nem hallható. A rendőrségi videofelvétel e mozzanatot nem rögzítette. Összességében megállapítottam, hogy a rendőrségi dokumentumok, valamint a felvételek nem tartalmaznak arra vonatkozó bizonyítékot, hogy az igazolványt átvevő rendőr nevét közölte volna. A panaszos állítását cáfoló bizonyíték hiányában a hatóság a panaszos állításának megfelelően állapítja meg a tényállás e részét, azaz a rendőr nem közölte nevét, azonosítóját. Ugyanakkor az igazolványok elvétele az igazoltatáshoz tartozik, tehát az rendőri intézkedés. Ezért az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglalt előírást ebben az esetben is kötelező alkalmaznia a rendőrnek, azaz nevét, azonosító számát közölnie kell. A panasz e tekintetben ezért alapos.

2. A telefonja IMEI számának rögzítése.

Magyarország Alaptörvénye 46. cikk (1) bekezdése szerint a *„rendőrség alapvető feladata a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme.”*

Az Rtv 30. § (1)-(3) bekezdései szerint *„a rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.*

(2) A rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

(3) A rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.”

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése szerint a *„rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”*

Budapest rendőrfőkapitánya egyedi utasításával fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest területére 2012. június 25-én 00:00 órától július 08-án 24:00 óráig. Az utasítás szerint a beosztott állomány feladata szűrőpróbaszerű igazoltatások, ruházat átvizsgálások végrehajtása volt.

Az elrendelt fokozott ellenőrzés keretében – az intézkedés alá vont személyek mobiltelefonjainak IMEI száma alapján – a tárgykorozési rendszerben ellenőrizték a rendőrök, hogy azokra az eszközökre korozást adtak-e ki. Ehhez nyilvánvalóan szükség volt a telefonok IMEI számára, mely a panaszos telefonjának akkumulátora alatt van feltüntetve a készülék belsejében, ezért azt szét kellett szedni. A korozási rendszer funkcióját tekintve, a valamely jogsértő cselekménnyel érintett ingó dolgok előtalálása érdekében működik. Ennek alkalmazása a rendőr részéről kétség kívül – a rendőrség alapvető feladatának – a közrend megővésének érdekében történik. Az ellenőrzés – a fent írt eljárás miatt – szükségképpen korlátozza a tulajdonhoz fűződő jogokat, azonban azt törvényesen teszi. Az intézkedés mögöttes jogalapját a fokozott ellenőrzés hatályának ténye szolgáltatta. Mivel – az egyedi utasításban foglaltak szerint – szűrőpróbaszerű ellenőrzést kellett végrehajtania a

rendőröknek, ezért az intézkedéshez a panaszos részéről jogsértő cselekmény elkövetésének gyanúja nem kellett, hogy felmerüljön. Ezért a panasz e részében alaptalan.

3. A ruházat, csomag átvizsgálás során személyes tárgyait a koszos aszfaltra kellett tennie.

A panaszos elmondása és rendőrségi felvételek egybehangzóan bizonyítják, hogy a panaszos ruházatának átvizsgálása során a nála lévő tárgyakat a földre kellett helyeznie. Az intézkedés a rakpart Margit híd alatti területén történt, a járdán. Az átvizsgálás érdekében a panaszost a rendőrök a jelenleg elfogadott intézkedéstaktikai módszerek megfelelően a falhoz kísérték, ahol zsebeit kipakoltatták.

A ruházatátvizsgálás módjára vonatkozó előírást jogszabály annyiban tartalmaz, hogy az nem történhet szemérem sértő módon, illetve azt lehetőség szerint az átvizsgált személlyel azonos nemű személy végezheti. Ezen előírásokkal kapcsolatosan azonban a panaszos sérelmet nem adott elő. Annak megítélése pedig, hogy az intézkedés fenti módja összhangban van-e az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt alapelvi szintű rendelkezéssel – mely szerint *„a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonszolgáltatást közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”* –, objektív tények alapján lehetséges. Ugyanakkor a *„komfortérzet”* szubjektív, minden személy esetében mást jelentő körülmény, melyet a rendőr csak rendkívül méltányolható esetekben – betegség, sérülés, idős kor – esetén vehet figyelembe. Ilyen személyek tekintetében ugyanis az intézkedés kockázata – az ellenszegülés, támadás veszélye – is sokkal kisebb, azaz az intézkedéstaktikailag ajánlott, az intézkedés biztonságát szolgáló szakmai fogásoktól ilyenkor minimálisan, illetve a szükséges mértékben el lehet térni.

Az objektív körülmények vizsgálata során a hatóság annak értékelését végezte el, hogy járdára pakolás a panaszosnak milyen fokú sérelmet, avagy ésszerűen mérlegeléssel felismerhető kockázatot jelentett. A kockázatok között a károkozás lehetőségét, illetve a sérülés vagy betegség lehetőségét mérlegelte a hatóság a rendőr által is érzékelhető szempontok alapján. Ennek során azt vizsgálta, hogy a rendőrnek a helyszínen tapasztalható körülmények alapján ésszerűen kellett-e valamely kockázati tényező emelt szintű mértékére következtetnie, ezért az intézkedéstől eltekinteni, vagy annak helyszínéül más területet kijelölni.

A járda híd alatti része, ahová a panaszos a dolgait pakolta, nem volt szemetes, nem volt vizes, illetve nedves – a rendőrségi felvétel tanúsága szerint –, az járvány vagy fertőzés miatt sem volt a közforgalom elől elzárva. Önmagában tárgyaknak a földre rakása az általános közvélekedés szerint nem jelent jelentős fertőzésveszélyt, eltekintve attól, ha valaki földről felszedett élelmiszert fogyaszt. A jelen esetben a panaszos által letett dolgok között – napszemüveg, cigarettás doboz, öngyújtó, papírzsebkendőket tartalmazó zárt tasak, illetve más papírok, kulcsosdoboz és mobiltelefon, melyet a papírzsebkendőkre tett – élelmiszer nem volt. A felvételen is látható, hogy a járda minősége, illetve az ott elhelyezett műtárgyak – nem lévén ilyen – sérülést nem okozhattak, a vagyoni kár emelt szintű kockázatára sem kellett számítani a helyszínt szemügyre véve. A panaszost vagyoni kár nem érte, ilyet nem is panaszolt.

Ezek alapján megállapítottam, hogy e rendőri intézkedés során – a tárgyak földre tételét értve ez alatt – a panaszost olyan ésszerű kockázatnak tette ki a rendőr, melyről a helyszínen tapasztalt körülmények alapján okkal feltételezte, hogy az nem haladta meg azt a szintet, melyet a panaszos önként vállalt azzal, hogy a járdán az intézkedés helyszínére gyalogosan ment, ott tartózkodott. Az intézkedést a panaszos kétség kívül érezhette kényelmetlennek, kellemetlennek, azonban ez a tény önmagában – sérelem, avagy az

ésszerűnél nagyobb veszély, kockázat fennállása hiányában – nem jelenti az Rtv. 2. § (1) bekezdésben foglalt előírások megsértését. Ezért a panasz e-részében alaptalan.

4. Személyes adatainak a SIS-ben történő ellenőrzésének elmaradása, illetve készletező adatgyűjtés folytatása.

H.ZS. r. főhadnagy jelentése szerint az intézkedés alá vont személyek és egyéb adatok a KIR, illetve a SIS rendszerben történő ellenőrzését végrehajtotta az erre kijelölt állomány, a körözési rendszerben találatot nem jelentettek.

A panaszos elmondása és a rendőri jelentésben foglaltak egymást ki nem záró körülmények, hiszen a panaszos az utcán nem észlelhette a lekérdezés folyamatát, hiszen – elmondása szerint és a felvételek tanúsága szerint is – úgy a személyi igazolványokat, mint a telefonok számát a rendőrök a lekérdezéshez az intézkedés közvetlen helyszínéről elvitték.

Ezek alapján megállapítottam, hogy a lekérdezések megtörténtek, a panasz e tekintetben alaptalan.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

IV.

A Panasztestületnek a telefon IMEI kódjának rögzítésére, valamint a ruházatátvizsgálás módjára vonatkozóan tett megállapításival a határozat III. részében kifejtett indokok alapján nem értek egyet.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikke, IV. cikke, XXIV. Cikke, 46. cikk (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 35. § (1) bekezdése, 100. § (1) bekezdés *a*) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) bekezdés *a*) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 17. § (1) bekezdése, 20. § (2) bekezdése, 30. § (1)-(3) bekezdései, 92. § (1) bekezdése, a 93/A. § (6), (7) és (9) bekezdései.

Budapest, 2013. június „ „

**Papp Károly r. vezérőrnagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**